

Geluid gaat digitaal

Digitaal portaal voor geluid(bron)gegevens

Geen discussie meer bij akoestisch onderzoek over gebruikte (bron)gegevens: de Centrale Voorziening Geluidgegevens maakt dat mogelijk.

Door: Dorien Lolkema

Over de auteur:

Dorien Lolkema werkt sinds 2015 aan de digitale informatievoorziening voor geluid onder de Omgevingswet. In opdracht van de directie Eenvoudig Beter werkte zij aan het Informatiehuis Geluid. De huidige opdracht van het ministerie van I&W voor de ontwikkeling van de Centrale Voorziening Geluidgegevens bevat kernonderdelen hiervan. Dorien vervult een verbindende rol tussen wetgeving, digitale informatievoorziening, en geluidexpertise.

INLEIDING: OMGEVINGSWET

In 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Hierbij hoort het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), met voor de gebruiker het Omgevingsloket voor het melden en aanvragen van initiatieven in de leefomgeving. De ambitie is om via het Omgevingsloket

alle digitale informatie over wat waar wel en niet mag op één plek te ontsluiten. De specifieke omgevingsinformatie die hiervoor nodig is komt uit diverse bestaande informatiesystemen. Voor geluid bestaat een dergelijk systeem echter nog niet. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) heeft het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) gevraagd een dergelijk informatiesysteem voor geluid te ontwikkelen: de Centrale Voorziening Geluidgegevens, met als doel *geluidgegevens voor iedereen op één plek laagdrempelig en uniform beschikbaar te maken*.

Er wordt al lange tijd gewerkt aan de herziening van de geluidwet- en regelgeving onder de naam SWUNG: SamenWerken aan de Uitvoering van Nieuw Geluidbeleid. Dit traject wordt met het Aanvullingsspoor Geluid onder de Omgevingswet afgerond.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

FIGUUR 1: VERNIEUWING STELSEL OMGEVINGSRECHT, MET AAN DE RECHTERZIJDJE HET AANVULLINGSSPOOR. HET AANVULLINGSSPOOR BESTAAT UIT VIER ONDERWERPEN; GELUID IS AANGEGEVEN IN BLAUW.

Het Aanvullingsspoor Geluid bestaat uit een Aanvullingswet Geluid (Awg)¹, een Aanvullingsbesluit Geluid (Abg)², en een Aanvullingsregeling Geluid³. De Awg is op 2 juli 2019 aangenomen door de Tweede Kamer, voor het Abg is de openbare internetconsultatie gehouden van 25 februari tot 8 april 2019. Figuur 1 geeft aan hoe het Aanvullingsspoor samenhangt met het Hoofdspoor en Invoeringsspoor.

CENTRALE VOORZIENING GELUIDGEGEVENS

Het nieuwe geluidbeleid richt zich op bronbeheersing en heeft daarnaast meer aandacht voor cumulatie. De Omgevingswet zelf beoogt onder meer een snellere en betere besluitvorming, en het vergroten van de lokale afwegingsruimte. Al deze aspecten samen vragen om een digitale ondersteuning die nieuw is in het geluid-domein: geluidgegevens voor iedereen op één plek laagdrempelig en uniform beschikbaar. Dit krijgt vorm in de Centrale Voorziening Geluidgegevens.

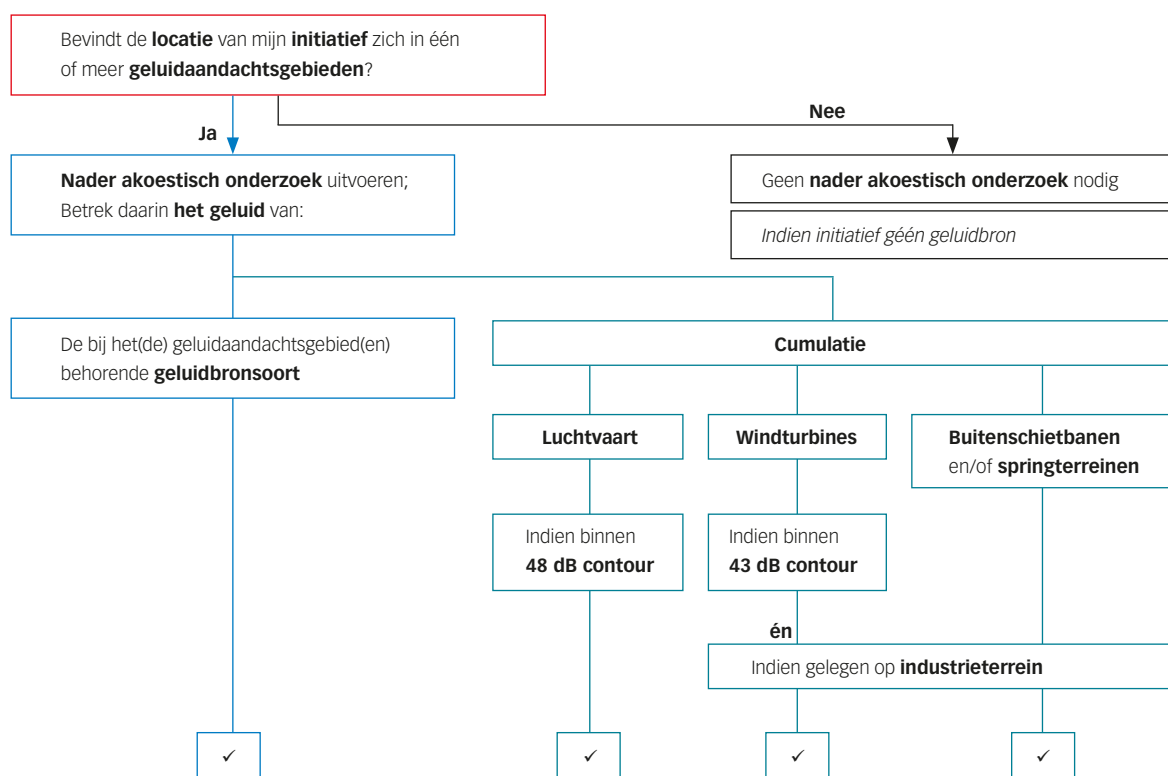
De Centrale Voorziening Geluidgegevens (CVGG) wordt dé plek voor toegang tot geluidgegevens en het aanleveren van deze gegevens. Het aanleveren van geluidgegevens wordt geregeld in de Aanvullingsregeling Geluid³. Het gaat om de gegevens in het kader van de eerder genoemde bronbeheersing en aanvullende gegevens die nodig zijn voor cumulatie berekeningen. Laten we stap voor stap doornemen om welke gegevens het gaat: voor de rijksinfrastructuur zijn met ingang van 2012 geluidproductieplafonds (GPPs) ingesteld. Deze geluidproductieplafonds blijven behouden, en dit systeem wordt uitgebreid naar provinciale wegen en industrieterreinen. Deze krijgen dus ook geluidproductieplafonds. De gemeentelijke infra, waterschapswegen en lokaal spoor krijgen een iets ander systeem. Zij gaan werken met een monitoringsparameter: de basisgeluidemissie (BGE; provincies kunnen voor lokaal spoor ook GPPs hanteren). Het verschil tussen beide systemen is dat de basisgeluidemissie een monitoringsparameter met een monitoringplicht is, en een geluidproductieplafond een omgevingswaarde met een nalevingsplicht. Een omgevingswaarde moet nageleefd worden: het geluidproductieplafond mag niet

overschreden worden. Hiervoor moet de geluidproductie jaarlijks gemonitord worden en bij dreigende overschrijding moeten maatregelen getroffen worden om overschrijding te voorkomen. De basisgeluidemissie, een monitoringsparameter, moet vijfjaarlijks gemonitord worden. Bij significante toename van de geluidemissie moeten maatregelen overwogen worden. De gegevens voor de monitoring van BGE en GPP kunnen ook gebruikt worden voor de verplichtingen in het kader van de Europese richtlijn omgevingslawaaai (END). Voor END-plichtige bevoegde gezagen wordt hiermee dubbelwerk zoveel mogelijk voorkomen.

Bij het systeem van geluidproductieplafonds en basisgeluidemissie hoort een geluidregister. Geluidregisters kennen we al van GPPs voor rijksinfra. Het (nieuwe) geluidregister wordt onderdeel van de CVGG. Dit betekent dat straks voor alle infra en industrie de brongegevens die gebruikt zijn voor het berekenen van het GPP dan wel BGE, de locatie en waarde van GPP en BGE zelf, en de monitoringswaarden (jaarlijks voor GPP en vijfjaarlijks voor BGE) geleverd aan en ontsloten worden via de CVGG. Maar de CVGG zal meer bevatten. Om dat duidelijk te maken schetsen we eerst een beeld van wat je als gebruiker kunt met gegevens uit de CVGG.

BEELD VOOR EEN GEBRUIKER

Stel u wilt iets in de leefomgeving doen, bijvoorbeeld een activiteit ontwikkelen, of woningen bouwen. Hoe weet u nu wanneer u rekening moet houden met één van bovengenoemde geluidbronnen? Hiervoor worden zogeheten geluidaandachtsgebieden bepaald. Een geluidaandachtsgebied is een zone rond een geluidbron waarbinnen de geluidbelasting hoger is dan de standaardwaarde voor de betreffende geluidbron. Zo is de standaardwaarde voor gemeentelijke en waterschapswegen $53 L_{den}$, voor Rijkswegen en provinciale wegen $50 L_{den}$, voor spoorwegen $55 L_{den}$, en voor industrie $50 L_{den}$ en $40 L_{night}$. De geluidaandachtsgebieden worden berekend uit de brongegevens waarmee het GPP of de BGE berekend is en geleverd door de bronbeheerder. Hoe dit precies gebeurt wordt uitgewerkt in de Aanvullingsregeling

FIGUUR 2: SCHEMATISCH OVERZICHT VOOR HET DOEN VAN NADER AKOESTISCH ONDERZOEK: WANNEER EN WELKE BRONNEN?

Geluid³. De aangeleverde geluidaandachtsgebieden zullen digitaal op kaart ontsloten worden. Dit zal in 2021 in ieder geval via de CVGG kunnen. Het ligt in de lijn der verwachting dat de geluidaandachtsgebieden ook via het Omgevingsloket ontsloten zullen gaan worden. Via de digitale ontsluiting op de kaart kan de gebruiker die iets wil in de leefomgeving direct zien of zijn of haar initiatief in één of meer geluidaandachtsgebieden valt. Oftewel, het is voor de initiatiefnemer, via een kaartfunctie, direct duidelijk of hij of zij rekening moet houden met het geluid van infra of industrie.

Stel nu, u wilt inderdaad een activiteit ontwikkelen of woningen bouwen, en de gekozen locatie valt binnen één of meer bestaande geluidaandachtsgebieden. Dan moet u dus rekening houden met het geluid van de geluidbron waartoe het geluidaandachtsgebied hoort. Of, wanneer de gekozen locatie binnen meerdere geluidaandachtsgebieden valt, bijvoorbeeld binnen zowel het geluidaandachtsgebied van rijkswegen als het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein, met beide geluidbronnen. U moet in dat geval echter ook nog rekening houden met het geluid van lucht-

vaart, en windturbines, buitenschietbanen en springterreinen gelegen op industrieterreinen. Namelijk, bij overschrijding van de standaardwaarde op een geluidgevoelig gebouw binnen een geluidaandachtsgebied moet de aanvaardbaarheid van het gecumuleerde geluid bepaald worden. Figuur 2 geeft een schematisch overzicht.

GELUIDGEGEVENS IN DE CVGG

Bij de cumulatie wordt naast het geluid van de geluidbronsoorten binnen welke geluidaandachtsgebieden de locatie valt, ook het geluid van luchtvaart, en windturbines, buitenschietbanen en springterreinen gelegen op industrieterreinen, betrokken. Dit betekent dat ook deze gegevens ontsloten, en dus aangeleverd moeten worden. Alles bij elkaar genomen zullen de gegevens voor veel geluidbronnen die betrokken moeten worden in het akoestisch onderzoek straks via de CVGG beschikbaar zijn. Een uitzondering hierop zijn de gegevens voor de geluidbronnen met de monitoringsparameter BGE: gemeentelijke en waterschapswegen en lokaal spoor. De brongegevens voor de monitoringsparameter BGE kunnen namelijk niet zomaar voor het nader akoestisch onderzoek gebruikt worden omdat

hiervoor een prognose van ten minste tien jaar gebruikt moet worden. De CVGG biedt bronbeheerders wel de mogelijkheid deze prognostische gegevens aan te leveren zodat initiatiefnemers deze via de CVGG kunnen verkrijgen en niet op hoeven te vragen bij de betreffende bronbeheerder. Dit is een keuze voor de bronbeheerder en zal naar verwachting niet verplicht worden gesteld. Tabel 1 geeft een voorlopig overzicht van de gegevens die aangeleverd moeten en ontsloten zullen worden via de CVGG, zoals geschetst in dit artikel. Het is nadrukkelijk een schets van de huidige status, vooruitlopend op de Aanvullingsregeling Geluid waarmee de nieuwe geluidregeling definitief vastgelegd wordt.

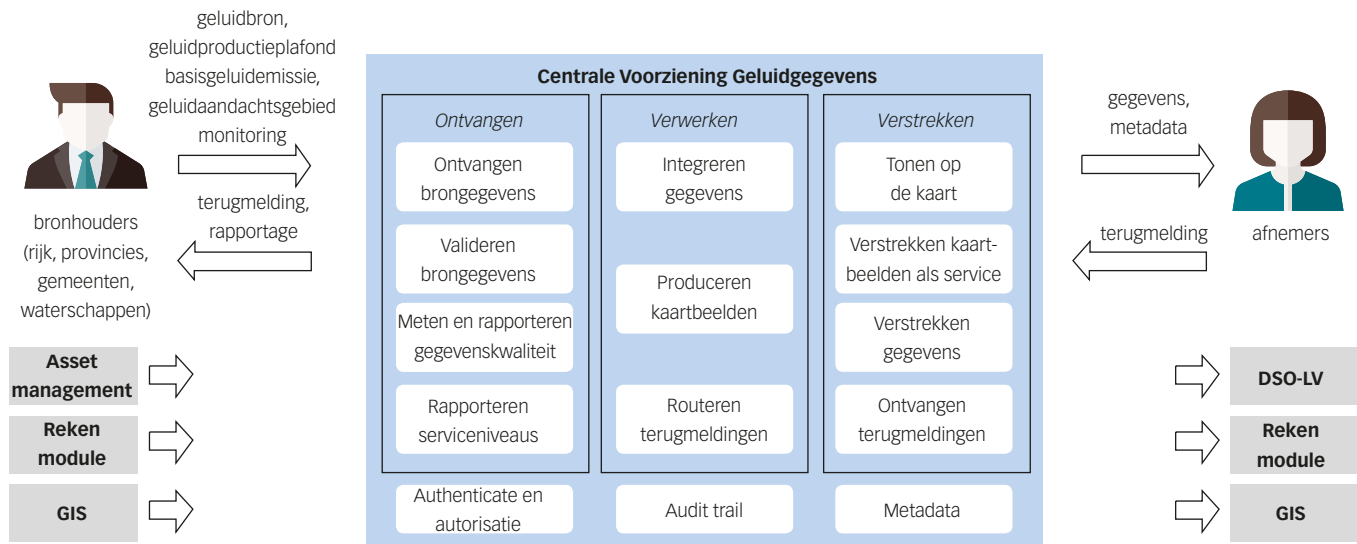
Met het nieuwe systeem heeft de gebruiker straks snel inzicht in de voor de betreffende locatie relevante geluidbronnen, én toegang tot de relevante geluidgegevens voor het doen van nader akoestisch onderzoek. Voor dit systeem leveren de bronbeheerders de noodzakelijke gegevens. In een domein dat gekenmerkt wordt door een diversiteit aan systemen voor gegevensinwinning, -vastlegging en -uitwisseling, variërend van een volwaardig register tot ad hoc, kun je deze ontwikkeling met recht een grote digitaliseringsstap noemen.

PROJECT CVGG

Wat kunt u nu van het project 'Centrale Voorziening Geluidgegevens' verwachten? De

TABEL 1: VOORLOPIG OVERZICHT AAN TE LEVEREN GEGEVENS. SCHUIN EN TEVENS GRIJS GEDRUKTE GEGEVENS ZIJN OPTIONEEL.

	Rijk	Provincie	Gemeente	Waterschap
GPP rijkswegen				
Locatie & waarde	RWS			
Brongegevens GPP	RWS			
Geluidaandachtsgebied	RWS			
Monitoringswaarde	RWS			
<i>Brongegevens monitoring</i>	<i>RWS</i>			
GPP hoofdspoor				
Locatie & waarde	ProRail			
Brongegevens GPP	ProRail			
Geluidaandachtsgebied	ProRail			
Monitoringswaarde	ProRail			
<i>Brongegevens monitoring</i>	<i>ProRail</i>			
GPP provinciale wegen (keuze lokaal spoor)				
Locatie & waarde		X		
Brongegevens GPP		X		
Geluidaandachtsgebied		X		
Monitoringswaarde		X		
<i>Brongegevens monitoring</i>		X		
GPP Industrie				
Locatie & waarde	X	X	X	
Brongegevens GPP	X	X	X	
Geluidaandachtsgebied	X	X	X	
Monitoringswaarde	X	X	X	
<i>Brongegevens monitoring</i>	X	X	X	
BGE wegen en lokaal spoor				
Locatie & waarde		X	X	X
Brongegevens BGE		X	X	X
Geluidaandachtsgebied		X	X	X
Monitoringswaarde		X	X	X
<i>Brongegevens monitoring</i>		X	X	X
<i>Prognose</i>		X	X	X
Luchthavens				
1 dB geluidcontouren (tot 48 dB)	NLR	X		
Windturbines				
Brongegevens	X	X	X	X
43 dB geluidcontour	X	X	X	X

FIGUUR 3: ARCHITECTUURSCHEMETS CENTRALE VOORZIENING GELUIDGEGEVENS.

CVGG moet op 1-1-2021, bij inwerkingtreding van de Omgevingswet, klaar zijn om gegevens te ontvangen en te ontsluiten. Wanneer gegevens daadwerkelijk aangeleverd worden is afhankelijk van het tijdstip van vaststelling van GPPs en BGE. Voor de basisgeluidemissie is het basisjaar 2021, zodat gegevens niet vóór 2022 beschikbaar zullen komen. Voor het vaststellen van GPPs zal een nader te bepalen overgangstermijn gelden, evenals voor aanlevering van gegevens over andere bronnen. In de periode 2021-2023 zullen gebruikers dus voor een deel van de gegevens bij de CVGG terecht kunnen, een ander deel zullen zij nog volgens de oude werkwijze bij de betreffende bronbeheerder op moeten vragen. Terug naar de datum van 1-1-2021 wanneer de Omgevingswet in werking treedt. Om de gegevens straks digitaal uit te kunnen wisselen (aanleveren en ontsluiten) ontwikkelt het project CVGG, samen met bronhouders en andere belanghebbenden, een Informatiemodel. Een Informatiemodel maakt gegevens betekenisvol. Dit Informatiemodel, of een verwijzing daarnaar, wordt opgenomen in de Aanvullingsregeling Geluid, en dient als standaard voor het aanleveren van gegevens³. Daarnaast wordt de voorziening zelf ontwikkeld. Met behulp van een visuele weergave van de gebruikersinterface, waarbij de gebruiker als het ware meegenomen wordt door de functionaliteiten van de voorziening heen, vindt nu al afstemming plaats over uitvoerbaarheid en bruikbaarheid van de voorziening voor de verschillende gebruikers. Bij het daadwerkelijk bouwen van de voorziening (start tweede helft 2019) zal gebruik gemaakt gaan worden van gebruikersgroepen om de voorziening zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de uitvoeringspraktijk van de diverse gebruikers. Het project CVGG kent een groeimodel: op 1-1-2021 zal de voorziening gereed zijn voor het ontvangen en ontsluiten van gegevens. Het systeem zal dan vooral gericht zijn op de pro-

fessionele gebruiker waaronder bronbeheerders, en initiatiefnemers en geluidexperts in het vergunningentraject, waarbij we toewerken naar: *geen discussie meer bij akoestisch onderzoek over de gebruikte brongegevens*. De voorziening zal voor iedereen toegankelijk zijn, dus ook voor burgers en andere belanghebbenden, maar de ontwikkeling richt zich in de eerste fase primair op de professionele gebruiker. Figuur 3 toont de architectuurschemets voor de CVGG.

Voor de periode daarna bestaat de mogelijkheid functionaliteiten toe te voegen voor bestaande gebruikers en de gebruikersgroep uit te breiden naar planvormers, voor bijvoorbeeld het opstellen van een Omgevingsplan, en belanghebbenden zoals burgers. Doel is steeds om samen met bronhouders en andere belanghebbenden geluidinformatie voor iedereen op één plek laagdrempelig en uniform beschikbaar stellen.

REFERENTIES:

- 1 Aanvullingswet Geluid, https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20190702/ge-wijzigd_voorstel_van_wet_2
- 2 Aanvullingsbesluit Geluid, https://www.internetconsultatie.nl/aanvullingsbesluit_geluid_omgevingswet
- 3 Aanvullingsregeling Geluid: In de Aanvullingsregeling Geluid wordt de levering van gegevens geregeld. Hierbij hoort ook de standaard voor het leveren van deze gegevens, het Informatiemodel Geluid. Ook zal de Aanvullingsregeling (een verwijzing naar) het RMG bevatten. Hierin wordt de berekeningswijze voor de verschillende soorten GPPs, de BGE en de aandachtsgebieden uitgewerkt.

Contact

cvgg@rivm.nl
url: <https://www.rivm.nl/cvgg>.